СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“

Рік XVI. Ню Иорк. Четвер, 18-го Червня 1908. Число 25 | Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, June 18, 1908. No. 25

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Май 1908.

В.	90. Дацук Гриць ум. 20 Февр. 1908.	1000.00
В.	6. Ковач В. Марків ум. 19,XII. 07,	1000.00
В.	85. Голда Андрей ум. 31,I. 08.	1000.00
В.	158. Цепенюк Яков ум. 19,V. 08.	1000.00
В.	48. Вовк Федор ум. 19,V. 08.	1000.00
В.	108. Кубяковский Евст. ум. 22,V. 08.	1000 00
В.	89. А. Гатала ж. Ілярія ум. 23,IV. 08.	400.00
В.	4. О. Вережняк ж. Мих. ум. 25,IV. 08.	400.00
В.	1. А. Мерена ж. Ник. 1 ум. 29,IV. 08.	400.00
В.	158. Р. Филипчак ж. Ант. ум. 5,V. 08.	400.00
В.	19. Лапичак Николай	100.00
В.	3. Маціяр Михаїл	150.00
	Разом	7·850·00
	Платня гол. урядників за Май	165·00
	Адміністрація Союза за Май	65·17
	Весь розхід виносить	8.080 17

Розмет платить 8148 членів на ціле посмертне (кождий по 0 95 дол.) і 800 членів на пів посмертного (кождий по 48 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1.09 дол., а на половину посмертного 62 цнт.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Червень		
18.	Ч.	Дорот. свмч., Маркіян.
19	П.	Висар пр., Зузанни
20	С.	Теодора свм., Маркел.
21	Н.	1. Всіх Сьвятих. Теод.
22	П.	Кирила ал. Н. П. пос.
23	В.	Тимотей свмч. Антон.
24	С.	Варт. і Варнави ап.

— Яка нужда па[нує] поміж еміґрантами на „істсайд“ в Ню Йорку, сьвідчить факт, що множество дітий в школах мліє з голоду. Слідство в сій справі виясцило, що родичі, посилаючі діти до шкіл суть звичайно без найменчих средств до житя, а деякі діти присутні в школі не мали нічо в устах від двох діб. Сейчас повстали добродійні товариства, яких заходом при кількох школах на всхідній стороні міста позакладано кухні. Кожда дитина дістає безплатно білет, за який дають їй в кухни таріль зупи, одно яйце, булки, масло і шклянку молока. Однак се все є лиш каплею в мори в порівнаню з загальною нуждою і голодом.

— З'їзд Литовских поступових жінок відбув ся в Бруклині на днях 13 і 14-ого червня. На з'їзді були репрезентовані делеґатки з многих стейтів Спол. Держав і заступали місцеві жіночі товариства. Цілею з'їзду було згуртувати усі жіночі товариства під один союзний прапор а опікою видавництвом популярних книжок і часописи підносити духовий уровень жінок і заступати ся за їх інтереси. Просьвітний рух жінок в Америці бачимо у ріжних народностий а у Русинів під тим взглядом не то жінки, але навіть мущини стоять від всякого просьвітного і культурного руху зовсім осторонь.

— Відчого польські ксьондзи дуріють? „Діло“ повідомляє про слідуючу подію: У Львові в домі при ул. Личаківській збожеволів польський ксьондз М. В. Божевільний кидав ся до вікон, ломив меблі, калічив ся — при чім безнастанно кричав: „hajdamaki nie mordujcie!“ Нещасливого відвезено вже до шпиталя.

— Нова часопись. У Львові почав виходити новий орґан народного учительства п. з. „Прапор“. В 1. числі поміщено в вступній статі проґраму часописи взоровану на пок. вашковецкім „Проміню“. Друга статя „Новий міністер Oswiaty в Галичині“ майже ціла сконфіскована. Трету статю „По смерти Потоцкого“ зачепив прокураторский оловець в трех місцях. „Прапор“ виходить що пів місяця під редакцією п. Льва Лотоцкого.

— До бувших учеників в старім краю. В справі загальної орґанізації і порозуменя ся, просить ся бувших учеників старокраєвих ґімназий подати свої імена, адреси, покінчені школи, теперішне положенє в Америці, занятє, відносини і т. д. на адресу голови „Кружка українських академиків в Америці“:

Em. Theodorowicz,
127 Varick Str. New York.

— Справа Ґуннесової, що свого часу помордувала стільки мущин на своїй фармі, вічно еще товче ся по денниках. Як послідні вісти доносять то мали єю бачити живу в Мексику. Ґубернатор стейту Chipas в Мексику навіть телеґрафував 14-ого с. м. до свого правительства о інформації, позаяк в єго окрузі подорожує жінка незвичайно подібна до убійниці. Рівнож і амер. конзуль телеґрафував в сій справі до Вашинґтону, та післав докладний опис сеї пані.

— Коли дня 12-ого с. м. около 3-ої години переходив поліціянт через Throop евеню в Брукліні, побачив на улици цілком голого чоловіка який гуляв... зі своєю тінию. Нещасний називає ся Розенбавм. 69 літ, і в наслідок кризи по причині страти гроший попав в облуканє.

— В Hamiota, Man., в одного фармера породила корова чудовище. Потвора ся має дві голови і дві шиї на однім тілї, дві передні ноги, чотири задні і два хвости. Потвора ся жила лише 15 мінут.

— В Льондоні відкрила поліция школу або академію злодіїв. Було там трох професорів і 54 учеників. Наука відбувала ся що денно. Професори учили як красти, розбивати, рабувати, за що брали незвичайно велику платню. Директором сеї академії був молодий чоловік, звісний злодій Ronde, 22 літний молодець. Школа була взірцево уряджена. Була там галя ґімнастична в котрій ученики вправляли ся. Були там ріжні мури, фіртки, вікна, через котрі они мусіли передиратись. Були там ріжні каси, котрі они розбивали і т. д. Ученики здавали іспити і зіставали челядниками і майстрами.

— Після виказу статистичного бюра в Вашинґтоні загальний збір збіжа в Америці представляє вартість 8.000.000.000 дол.

— Індіяни, первісні мешканці Америки не суть американськими горожанами, лишень позістають під опікою амер. народу (wards of the nation). В відношеню до права поводить ся з ними неначе з малолітними. Індіянин відповідає перед судом лишень в справах кримінальних, а пр. вексель, або контракт підписаний ним є перед правом цілковито неважний. Індіянами займає ся спеціяльний департамент. Уряд видає на справи інд. річно пересічно 12.935.168 дол. Число їх загально на Злучені Держави подають на 270.238, з чого на Ню-йорський стейт припадає 5.272. людий. —

— Хто відкрив Америку? Часопись „Monde moderne“ виказує, що на цілі столітя перед відкритєм Америки через Европейців, була ся часть сьвіта звісна Китайцям. Давні китайські хроніки містять описи краю, що лежить 6500 миль на схід від Китаю, і є довгий на 3250 миль. Край сей названий в тих хроніках Фузанґ або Фузу, а його докладний опис вказує на теперішне Мексико. Ще в 448 роцї мали до Мексико удавати ся китайські місіонари, проповідати буддаізм. Вони й описали свої досліди в хроніцї, що хоронить ся тепер в архіві династиї Ліянґ. З другого боку китайські записки потверджують віровання первісних Мексиканців. До Мексико, як розказує народ, мав прибути чужий жрець і проповідувати нову віру. Теперішні духовники Мехіканців завуть ся „ама“ і не є виключене, що се слово походить від „лями“, котрим називають ся тибетанські і північно-китайські жреці. В мексиканськім місті Поленка находить ся старинна статуя Будди, котра також вказує на передісторичні для европейського сьвіта зносини Китаю з Америкою.

— „Трезви ся, труди ся, моли ся“. Завсігди сими словами зачинають ся, і кінчать ся всі кацапські часописи, а головно „Правда“. Сьвяті слова, лиш треба хотіти їх виповняти! А чи виповняють? Так! Маєм найлучший доказ з слідуючої сцени. Дня 4 червня, іду вечером через третю улицю в Ню Йорку, і бачу напротив іде 3 особи, та так гойдають ся, що заняли цілий тротоар, ба сягають і поза него. Що се сталось сим людям гадаю. Чи може захорували, чи що? Аж приглядаюсь їх крокам, виджу що се пяні. Еге, цікава річ! А що се за одні, треба приглянутись. Приглядаюсь, один, поважна особа, сьвідчить про се його пика з ґрацами, чи як там кажуть з цвікерами на носі, другий з ямками на твари, гейби йому чорт горох на ній молотив, а третий куций, з задертою до гори головою. Що се за одні, питаю нарочно одних знакомих кацапиків, з котрими сї три особи розмовляли і чую що сей з ґрацами, то Луцик, редактор „Правди“, другий рябий, Дзьомба, а третий, куций, Вівчаровский, виділові чит. М. Качковского. А чомуж они — гадаю не взяли ще до своеї компанії аґента фарм сибірських Гладика? Ну, чекай! Колиж то такі славні люди, редактор і виділові, то піду в слід за ними і приглянусь їм близше. Відійшли пару кроків дальше, подибали якихсь дівчат, і нуж вадити коло них в найбезличнійший спосіб. А ще се членкиві чит. М. Кач. як я пізнійше довідав ся, то стояли дуже спокійно, бо уважали се за честь, що з ними такі поважні люди зачіпають ся.

Дальше не міг я слідити за ними, бо був страшно з'іритований сею безличною сценою, і завернув в иньшу сторону. Я є певний, що коли сї 3 особи дійшли до дому, то без молитви полягали спати, бо не служили їм ні руки до перекрещеня ся, ні память до молитви. — Отже видите, які гарні проводирі кацапської гнили, та який гарний приклад дають молодим кацапикам. Моли ся, трезви ся, труди ся!?“ — Пощож тими словами списані всї кацапські ґазети. Чи по се, щоб кождий кацап, так поступав, як сї 3 ґаспадіни?...

Максим Коросціль.

— Страшна пригода на зелізници. В мсті Воронежи, в Росиї стала ся на двірци незвичайна подія. Пятнайцять монахинь з Дівиченьского монастиря прийшло відобрати транспорт дерева і нараз на двірци заскочив їх зливний дощ. Монахині поховали ся перед зливою під товаровими ваґонами, що стояли на біч них шинах, не здогадуючись, що ті ваґони будуть небавком виправлені з поїздом. І справді мимо зливи до ваґонів причеплено льокомотиву, котра рушила їх з місця. Роздав ся страшний крик і поїзд спинив ся. Одній монахині колеса ваґонів відрізали руки і ноги, так, що она погибла на місци, другу тяжко покалічило. Прочі монахині лиш страшенно перелякались.

— З житя артистів. В італійскім місточку Местне коло Венеції стала ся оноді підчас представленя в проїзжім цирку страшна пригода. Межи артистами були також акробати Рафаелї і єго жінка Емма. Якийсь богатий властитель більшої посілости Дамеріні залюбив ся в гарній артистці і часто сходив ся з нею. Се добачив случайно Рафаелї і в своїй зависти придумав страшний плян. Підчас коли єго жінка розгойдувала ся високо на трапезі, відвязав Рафаелї, так що ніхто того не добачив, дротяну линву, що держала руштованє, на котрім висів трапез. Нараз трапез подав ся а артистка, що ще з великою зручностію показувала карколомні штуки, впала з криком на арену і згинула на місци. До несчасливої прискочив Дамеріні, котрий сидів між видцями і нахилив ся з плачем над тілом артистки. В тій хвилї прискочив Рафаелї з сокирою і сильним замахом відрубав єму голову. Рафаелї віддав ся відтак сам в руки поліції. ....

— Бог вогню в Пекіні. Хиньске правительство дістало недавно від своїх аґентів в Японії донесенє, що 200 хиньских студентів виїхало до Китаю, щоби там викликати революцію. Зараз потім вибухли в Пекіні вогні, і доси не відомо з якої причини. Двір і привительственні круги не находили иншої ради, як запитатись ворожбитів. Кореспондент одної анґлійскої ґазети оголошує звіт, який надіслали ворожбити цариці-вдові: „Нема революціонерів в Пекіні. Пожари спричинені сими відвидинами бога вогню, який зійшов на землю на 100 день. Правительству не треба непокоїтись, бо по відїзді бога вогню пожари самі перестануть“. Здає ся, що бог вогню загостив вже й до полудневого Китаю, бо з Шанґаю доносять, що в копальнях вугля в Пінґ-Сіянґ вже від 20 днів горить, при чім загинуло й чимало осіб. Наполоханий уряд назначив 100 тисяч корон нагороди за спиненє пожежи.

НА ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА В КИЇВІ.

Оголошено в числі 21-ім	1.89
о. М. Данилович з Ambridge, Pa.	0.50
Ірена Данилович	0.50
Даньо Д.	0.10
Разом	2.99

SCOTTDALE, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до відомости що піврічний мітинґ відбуде ся дня 21-го с. м. Неявивший ся член платить 50 цнт. кари.

Д. М. Феш, скр.

— Подає ся до загальної відомости, що Славяньске Еміґрацийне Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стациї елевайтру на Ганновер Сквер.

Чи женити ся?

(Турецка небилиця — Шем Будіна.)

Гамді ібн Наім задумав женити ся, але якось довго не міг на то зважити ся — бояв ся, бачите, що буде опісля каяти ся того. Наконець постановив собі розпитати сотку людий і зробити так, як ему більшість порадить.

Як постановив, так і зробив. Одні намовляли его конче женити ся, а другі так само рішучо ему відраджували, аж остаточно він вже не знав, що робити. Розмавляв вже о тім з деватьдесать і девятьма, але такий був з того мудрий як і перед тим. Тоді він собі подумав: Спитаю ще сотого — як мене порадить, так і зроблю!

На другий день вже досьвіта вийшов він на улицю, щоби спитати зарав першого, котрого стрітить. Аж ось над'їхав якийсь чоловік верхом на палици очевидно якийсь дурноватий.

— Вступи ся з дороги! — крикнув до него той якийсь дивний їздець — щоби тебе мій кінь не вдарив.

Гамді ібн Наім відступив ся і вже не сумнівав ся, що той незнакомий то якийсь несповна розуму. Але що він вже постановив собі зробити так, як его перший порадить, то крикнув за ним:

— Чуеш, свату! Кажи свому коневи станути, я би хотів тебе щось попросити.

Їздець сіпнув поводами і станув. — Кажи борзо! Чого тобі треба? — сказав він і почав удавати, мов би то палиця норовила ся і не хотіла довго стояти.

— Я думаю женити ся та хотів би спитати тебе о раду — відповів Гамді.

Той на палици надумав ся трохи. — Мій соколику! — відозвав ся він відтак. — Жінки бувають з трох таборів. Жінка з першого табору буде тебе слухати, жінка з другого табору буде тобі ворогом, а жінка з третого табору буде тебе слухати і буде тобі ворогом. Стережи ся, щоби тебе мій кінь не вдарив! Вйо! — і поїхав дальше.

Гамді подумав собі: Що той дурноватий наплів мені якоїсь дурниці? Та як мені пізнати, з якого табору яка жінка? Хиба побіжу та ще раз его спитаю!

— Гей свату! Зажди трохи!

Незнакомий станув як і перед тим.

— Скажиж мені, як я маю пізнати, з якого табору яка жінка?

— То річ дуже проста. Жінки з першого табору, тоті що слухають, то дівчата. Коли посватаеш яку дівчину, а она перед тим не знала ся ще з ніяким мужчиною, то она держить ся першого. Жінки з другого табору, тоті, що ворогами, то вдовиці, що мають діти. Коли ожениш ся з такою, то можеш бути певний того, що не будеш мати спокою. Она все буде більше любити свої діти, як тебе. А тоті, що з третого табору, то бездітні вдовиці. Коли будеш для неї ліпший, як був перший еї чоловік, то она буде тебе любити. Коли-ж ві, то она все буде згадувати свого першого небіжчика та казати, який він був добрий, а тебе буде ненавидіти. Стережи ся, щоби тебе мій кінь не вдарив! — Вйо!

І він знов поїхав дальше.

Гамді ібн Наім не мав спокою: чи то якийсь дурноватий, чи то якийсь мудрий, що ему так радив?

— Гей свату! Зажди ще третій раз!

Їздець станув і спитав, чого Гамді хоче.

— Скажи мені по правді, хто ти такий? Ти говориш так мудро а при тім робиш так, як дурноватий. Але коли ти не дурноватий, то хто ти такий?

— Я з роду Бені Аміра і мав дві жінки, котрі мені обі померли. Мої свояки настають тепер на мене, щоби я конче ще раз женив ся. Я вже не знаю, як собі дати раду з моїми дорадниками та й удаю дурнуватого. Стережи ся, щоби тебе мій кінь не вдарив! Вйо! — і він поїхав на своїй палици дальше.

Ліс нужди.

Темна ніч покрила землю. Край ліса стояв якийсь молодий чоловік а довкола него високі дерева витягали свое галузе, як би хотіли его вхопити. Перед ним розходили ся стежки на всі боки а він стояв і думав, котрою би ему іти, бо не знав дороги. Нараз рішив ся і пустив ся скорим кроком дальше та ішов все лиш наперед, бо так був задуманий, що нічого не видів. Ледви спостеріг ся, що дерева і корчі стають щораз густійші; аж на конець спотикнув ся на якийсь корінь і упав. Аж тепер побачив він, що збив ся з дороги і опинив ся серед страшної глуші.

Він встав і пустив ся знову дальше, то сею, то тою стежкою. Та дарма, куди й не пішов, а все вертав на то саме місце, де був спотикнув ся. Сили его опустили, голод зачав ему доскуляти. Він закрив собі лице руками і став голосно плакати.

Коли підняв голову знову, побачив перед собою якихсь трох людий, котрих перед тим не видів. Перший з них мав на собі золотом вишивану одежу а пояс его був виложений дорогими каменями. Другий був убраний в чорну одежу і мав червоний пояс, а третий мав на собі лиш грубу сорочку і простий ремінь. Він держав в руці сокиру.

— Чого ти тут шукаш? — спитали его ті три люди.

— Я гину — відповів молодець. — Змилуйте ся наді мною.

— Чогож ти від нас хочеш?

— Нічого, лиш поможіть мені вийти з ліса.

— То вибирай собі котрого з нас, щоби тебе вивів.

А що молодцеви найліпше сподобав ся той в золотій одежі, то він нероздумуючи сказав: Я тебе собі вибираю!

Чоловік в золотій одежі усьміхнув ся, подав молодцеви руку, а тамті два десь щезли. Мовчки ішов молодець побіч свого провідника. Ішли дуже борзо, але дорозі не було кінця.

— Я втомив ся, — сказав наконець молодець і станув.

От бачиш, дорога далека, а тобі ноги послабли. Я не можу вивести тебе з відси. Але за кілька хвиль буде сюди їхати подорожний. Возьми отсей меч та відбери ему коня а той тебе винесе звідси.

— Хто ти такий, що даеш мені таку раду?

— Я злочин!

— Щезай від мене! — крикнув молодець і канув ся на землю.

Він чув ще, як чорт зареготав ся, а відтак не було вже нікого коло него. Коли він отворив очи, стояло двох людий коло него.

— Що ти тут робиш?

— Вмираю. Ох виведіть мене із сего страшного ліса.

— То вибери собі одного з нас, котрий би тебе повів.

Молодець надумав ся маленьку хвилинку а відтак сказав до чоловіка в чорній одежи і з червоним поясом: Тебе собі вибираю!

Нескажучи й слова подав ему незнакомий руку і повів его. Ішли дуже довго, аж прийшли на край якоїсь пропасти, з глубини котрої чути було якісь стогни і зойки.

— Бог сьвідком, що не можу вже іти дальше — промовив молодець на силу.

Тому я й завів тебе сюди — сказав ему на то той чорний. — Лиш сею дорогою можеш вийти з ліса. Тут в споді сидить смерть, она вибавить тебе від всеї муки.

— Господи, хтож ти такий, що даеш мені таку, раду?

— Я розпука!

— Щезай від мене! — крикнув молодець і з превеликого горя повалив ся на землю.

— Коли отворив очи, стояв перед ним чоловік в грубій сорочці з сокирою в руці і сказав: Ходи зі мною, синоньку! То правда, що твоя дорога далека і повна трудів, ле хто терпеливий, тому Бог помагае.

Молодець подав ему руку а незнакомий ішов побіч него. Сокирою рубав він пні, що заступали їм дорогу, і вів его через найгустійші корчі.

— Возьми отсю колоду на плечі — приказав ему незнакомий.

Молодець послухав, хоч голод і утома его мучили. Але чим дальше они так ішли, тим рідший ставав ліс, а тягар, який він двигав, здавав ся ему за кождим кроком лекший.

Наконець дійшли до кінця ліса а перед ними показала ся велика лука, озарена сьвітлом всходячого сонця.

— Ми дійшли вже до ціли — сказав незнакомий — ліс, через котрий ти лише перейшов, то ліс нужди. Не забувай на то ніколи, а тепер скинь тягар з себе.

Молодець скинув колоду з плечий і спитав: Хтож ти такий, добрий друже, що вів мене так знаменито?

Я праця! — відповів незнакомий і щез.

Возлюблений царо-кнутославний шлях.

(Конець.)

От, ми тепер бачимо, що кат. „помазаний" бреше по собачи, йому тілько потрібно було мати зачепеньку жидів.

9 Січня 1905 року, на приклад десять тисяч робітників зі всього Петербургу, не маючи змоги довше терпіти сі здирства, зібрались і пішли до „зимового дворця", де в той час мешкав божевільний Микола, просити його зглянутись над їх тяжкою недолею і поліпшити їх тяжке життя. Вони бідні та наївні думали, що кат не знае про здирства і що його урядовці водять його за ніс та самі хотіли ему про все розповісти. Поперед всього народа несли портрет царя Миколи, йшло петербурське духовеньство й сьпівало „Спаси Господи Миколу..." та псальми з псалтира; несли хоругви й сьвяті хрести. Нарід йшов без шапок й хрестив ся. Тут були й старі діди, й баби, й жени з малими дітьми на руках... Вони йшли благати свого „батюшку царя" і просити у нього кращої долі... Що ж ви думаете в. поваж. читачі — чи вийшов до народа Микола, як батько до дітей; вислухав він їх, або хоть кого замісто себе післав вислухати нарід?! — Ні, він мов котюга втік на другі двері зі свого „вертепу" у „Царське Село" і велів військови нагодувати голодний нарід кулями та штихами від рушниць та гармат. В той день річками пролилась неповинна, робітницька кров! Кілька тисяч народа тут полягло... бездушні, мертві трупи валялись по стрітах, а по них топтались кіньми Миколині посіпаки... Навідь неповинних дітий і їх матерів, та старих дідів не пожалів сей Ірод Петербурський!... Страшні картини тут були: мати підстрілена звалилась на сніг і вмирае, а біля неї лазить по холоднім снігу маленька дитина, поки не замерзне, або не буде роздоптана кіньми царських розбійників! Кат хотів би сказати, що й се жида — але в Петербурзі заборонено жидам жити й тут ні одного жида не було, лиш одні голодні робітники.

Такі то „помазані" російські царі. От, уже більше трох років він вішае невтоменно нарід та годуе голодних кулями, заховавши ся в фортецу. Вязниці тріщать від переповненя народом й будують за здерті з народа рублї — нові, простірнійші. Холодна Сибір повна засланого туда народа. А їм, неситим гнобителям здаеть ся, що вони ще не досить напились людської крови, їм хочеть ся ще й ще...

Кождий визвольний рух селяньства і робітників в Росії звалюеть ся на жидів і опісля такого „завважуваня" й вішають безвинно нарід, нарід християнський, православний!

На землї Вашинґтона російські шпиги не маючи за віщо більше чіплять ся супроти Українців, відважились завести таку політику, як і в Россії. Себ то, хто проти їх преошпигівсьтва Платона та його ватаги шпигів — той е жид. В 19 числї „Посувача" якийсь вітець-шпига й почав провадити новий, ту в Америці, напрямок шпигівської політики. Шпиги почали взивати українців жидами. Божевільні ви, Ваше Преошпигівсьтво, з своею темною ватагою! Хто вам повірить, що Українці е жиди, прецінь вони всі християни, а не жиди й не шпиги. Вам заманулось те, як в Россії народне незадоволення звалюють на жидів, а відтак і е чим виправдати ваше здирство?! Ні, се не Россія, не забувайте сього, а се в вільній Америці і вам тут на сім „шляху" не поведе ся, тут не зможете ні погромів провадити, ні вішати та розстрілювати народа, ні вязниць будувати... Цілком забудьте вашу российську політику, називати всіх, хто проти вас, жидами. Прецінь вас, неситі, народ український добре уже взнав. Вгамуйтесь, ґаспада шпиги, на чолї з Київським погромщиком, Їх Преошпигівством! Задармо ваші турботи. Українці то не жиди, й не шпиги, а справжні християни, але не царо-кнутославні, бо кнута (нагая) не виславляють; цісарів зі всього сьвіта, а і росвійського „Бога" Миколу тоже не виславляють; ватагу гнобителів, чорносотенників під назвою „Урядовий Синод" — тоже не виславляють, а українці славлять Бога і Отця Небесного, в сьв. Тройці славимого.

Тепер, чи то не підле царо-кнутославне крутарство, коли сі шпиги зважують ся звалити на українців всю провину за те, що жиди не празнують Рождества Христового, о чім зазначено в „Посувачі"?! Глум один з сими безхарактерниками! Та-ж чи украінці можуть приневолити жидів шанувати цей сьв. Празник?... Хами ви российські! Чого-ж ви в Россії не приневолите жидів празднувати се Сьвято? Там-же повне ваше право на се. Ви, ґаспада шпиги, пишете в „Посувачі" що в Ню Йорку судіями, адвокатами, професорами, банкирами та торговцями, все жиди і сьому винні Українці! Таке може писати лиш чоловік зовсім хорий на мозоґ! Ви кажете нам, щоб ми писали про жидів, вони сякі й такі, не мазані... Та за жидів й так нарід добре знае. У нас і без жидів е що писати, щоб одкрити народу очи на всілякі здирства. Ви ж. ґаспада рассейські шпиги, на чолї з Їх Преошпигівством в десять раз гірше від жидів, надуваете нашого брата українця, не лиш тілько матеріяльно, але й морально. Хто-ж то 30 мая, в суботу, обманьством заманив українців в Canaan, Pa. в свій грабіжницький вертеп, або по вашому „монастир" й так красно повитрушував їхні кишені, та ще й посьміяв ся з народа, що так доладу пограбували. Хто то Пелеху з Майфільда заборонив сьпівати галицьким напівом Службу Божу?! Та-ж то ваші шпиги на чолї з Їх Преошпигівством такі хвацькі людці!.

От тепер, ґаспада шпигуни, помізкуйте своїми казьонними мазницями, чи треба нам шукати ще якихсь жидів, коли ви гірше від жидів туманите та ошукуете наш рідний нарід?!

Грицько Чалий.

Важне для тих, що хочуть купувати фарми.

Страшне безробіте яке почалось минулого року і тревае ще тепер, насунуло не одному робітникови гадку, чи не ліпшеб купити собі фарму як зависіти від сего рода економічних криз. В наслідок сего многі робітники вже покупили собі фарми; другі-ж задумують доперва куповати і для сих власне послідних хочу подати кілька рад, які може хоч декому придадуть ся.

Передовсім купуючий повинен памятати, що на фарму треба дивити ся не так як у краю як на місце родинне і т. и. до котрого треба ще докладати, аби з рук не випустити, але треба дивити ся як на бізнес, значить, фарма повинна не лише виживити купуючого і его родину але і дати ему добрий дохід, так щоб він що року міг щось відложити.

Дальше треба вважати, аби фарма була відповідна до капіталу, який чоловік посідає, бо що за користь если хто має 100 або 160 акрів, а не може їх з ужиткувати? Наші люди звичайно „голодні" на землю і хотіли би мати єї як найбільше без огляду на се чи зможуть єї всю управити або ні і в сім власне блуд. Се так само як би хто відкусив більший кусник хліба як годен з'їсти, або як би бизнесмен закупив більше товару як може розпрадати. Ліпше мати невеликий кусень землі а добре єї управити, як великий шмат управлений як небудь або і лежачий в більшости пусто. Се стверджує також справоздане міністерства рільництва Злучених Держав котре показує, що коли дохід з фарм загальних виносить пересічно около 5 доларів на акер, то дохід з фарм на котрих садять ярину приносить 140 долярів на акер.

Дальше купуючий повинен памятати, що нігде на сьвіті ідеальних услівй не знайде. Значить, де би він не поселив ся, то все щось найде доброго, але найде і щось лихого.

Особа фармера грае також велику ролю. Хто думає, що пішовши на фарму буде міг ходити собі з заложеними руками, той дуже помилює ся і ліпше еслиб сидів і дальше в місті. Праця на фармі дає більше вдоволеня, однак працювати потреба і початки особливо на фармі зовсім не легкі. Розуміє ся що нікто не повинен купувати фарми не оглянувши єї докладно бодай раз або два рази.

При купованю фарми треба головно вважати на плодність землі, на близкість місцевости де можна продати зібрані плоди, на средства комунікації, на якість і стан будинків. Положене фарми, вода, підсоне, здорове околиці і тим подібні річи суть також не малої ваги.

Вкінци коли вже хто рішить ся фарму купити, повинен з тим, що продає таки добре поторгуватись, бо вправді не всегда, але нераз лучаєсь, що ціну ставляють високу, аби було з чого спустити. Перед купном треба взяти собі адвоката, аби переглянув title (гіпотеку), чи все в порядку, чи е на фармі якийсь довг і таке инше.

Вкінци кождий, що купує фарму повинен старатись о те, щоби як найменше готівки з гори заплатити а остала сума аби була розложена на як найбільше літ і на можливо найменший процент. На се треба вважати раз тому, що крім землі яку хто купить треба ще гроший на худобу, знаряди, насіне, навіз, корм для родини і скотини і другі видатки, а також тому, що еслиб пізнійше фармер захотів відпродати сю фарму кому другому, то тим легше купця знайде чим менше готівки треба з гори заплатити.

Wilmington, N. C.
Юлій 9. 1908.
Іван Ардан.

Для тих, що вертають в старий край.

Перед від'їздом до Европи новою лінією „New York & Continental Line", 12-го цьвітня, обіцяв я донести, як ся подорож випаде; з листом однакож здержував ся аж до цілковитого полагодженя сеї справи, т. е. до відобраня наданого на фрахт по приїзді до порту куфра, котрий доперва 19 мая надійшов.

Вже виїзд корабля „Volturno" опізнив ся о оден день (12-го), бо ладунок був неукінчений.

Корабель середної величини, вузкий, сильно збудований (в Англії) відбував другу подорож.

Перших пару днів їда було середно добра; пізнійше переважно консерви, зупа з фасолі та гороху, на пів згнилі картофлі, риж з хробаками.

Єсли розділяно лучшу леґуміну або селедці, то се іли ті, котрі найбільше тиснули ся, дерли та ревіли. Колим на се раз радив, щоб ділив (селедці) кождому на его місци, то оден з нерозважнійших слуг відповів: „Ja, aber wir haben nicht so viel", (бо більшу часть служба вже продала по 5 цнт. за штуку).

Третої ночи, коли перед бурею позамикали отвори на поклад, забули рівночасно пустити в сильнійший рух вентилятори, так що люди рано були на пів живі і аж сині.

Підлоги під покладом не мили ані разу, лише всьо болото з вомітів, хорохтиня і відпадків присипали трачинєм, а коли вимішало ся і висхло, замітали — а повстаючий порох абсорбував ся на органах віддихових пасажирів, котрим навіть не вспімнув нікто, що треба вийти на поклад.

За увагу зроблену Chief-Steward ови против такому порядкови, мусівем зносити неприємність найбільше від самих пасажирів.

Подорож замісць в Гамбурзі скінчилась по 13 днях в Rotterdami (Holland) на шкоду тих, що мусіли на довшу просторонь надавати (платити) на фрахти колійові пакунки.

В Ротердамі роздано білети на зелізницю переважно до певних стаций лишень, а на дальшу подорож гроші на білети — звичайно о кілька корон менше, бо п. аґент не хотів ся визнати в розкладі і цінах їзди (Courier, Time Tables). Кілька з необережних пасажирів могли єї гроші стратити в якій небудь спосіб і на місце призначеня не дістатись, або знов заплаченої подвижки за білет з несьвідомости не рекламувати.

Се уважаєм за найважнійше до донесеня.

З поважанем:
Петро Сухиньский
в Золочеві.

Проекти під розвагу делеґатам X-ї гол. конвенції.

8.

Бр. сьв. о. Николая від. 104 Р. Н. Союза в Перт Амбой на мітинґу дня 30 мая порішило подати під розвагу делеґатам X-ої голов. конв. слідуючі точки:

1. Щоб Їх Преосьвященьство, С. С. Ортиньский обнав покровительство над Р. Н Союзом.

2. Щоб орґан Р. Н. Союза „Свобода" після змоги виходив у двох язиках, а то руським і словацким.

3. Щоб в члени Р. Н. Союза приймати членів до 50 літ лише в таким случаю, коли в нововорґанізованім і новоприступаючім відділі такі члени знаходять ся.

4 Конвенції щоб відбували ся так як до сих пор що два роки; слідуюча конвенція щоб відбувала ся близько Ню Йорку, пр. в Perth Amboy, N. J. де е много Русинів і три від. Р. Н. Союза.

5. Щоб безусловно змінити назву Р. Н. Союза з Little Russian на Ruthenian або Ukrainian.

6. Щоб конвенція обдумала який спосіб взяти в опіку маєток поодиноких брацтв і тов., позаяк через плачене за членів розмаїти сї маєтки значно зменчують ся.

7. Головний Уряд щоб лишив ся і на дальших 2 роки не змінений.

Просимо Вп. п. делеґатів взяти сї точки під розвагу і добре над ними застановити ся, а гадаємо, що се вийде лише на добро для Р. Н. Союза.

За уряд від. 104.
М. Ваверчак пр.
Ст. Крицкий скр.

9.

Бр. Благов. Пр. Діви, від. 26. в Prisedale, Pa. подає під розвагу делеґатам X-ої головної конвенції Р. Н. Союза слідуючі точки:

1. Щоб посмертну запомогу виплачувано і на дальше в такій висоті і в тот спосіб, що до сих пор.

2. Щоб орґан Р. Н. Союза з приватних рук прийшов на виключну власність Р. Н. Союза.

10.

Бр. Сьв. Спаса в Рон, Па. від. 29 ухвалило на мітинґу подати слідуючі свої бажаня:

1. Коли умре член Союза, щоб сиріткі гроші (належачі до малолітних спадкоємців) не віставали під зарядом гол. Уряду Р. Н. Союза, але щоб сей віддавав їх сейчас під заряд дотичному брацтву, яке має ними опікувати ся.

2. Розмет і сума посмертного щоб лишили ся незмінені.

3. Щоби головна конвенція відбувала ся як до сих пор що два роки.

4. Безусловно супротивляємо ся жаданю брацтв котрі хочуть, щоб „Свобода" виходила на двох мовах. Р. Н. Союз є руською орґанізацією, і тому, хто хоче до неї належати, нехай учить ся читати по руски. Таж до словацких і польских орґанізацій належить також споре число русинів, однак колиб сї від сих орґанізацій зажадали щоб для них видавано часопись руску, то їх висьміяноб. І чим лиш одні Русини мають бути вічно неначе причіпкою і то в своїй власній хаті? А зрештою як се буде виглядати: „Руско Народний Союз з словацкою ґазетою?... Се бувби чистий сьміх і іронія!

5. Щоб Їх Преосьвященьство, епископ був присутний на конвенції, та обняв покровительство над Р. Н. Союзом.

6. Висказуємо повне довіре дотеперішному Голов. Урядови та жадаємо, аби він полишив ся і на дальше.

Желаєм усім делеґатам як найлутших успіхів в праци над добром нашого народу.

Т. Гулик прдс.
Гр. Озога секр.

11.

Дня 7 юнія с. р. на мітинґу Сестр. сьв. Любви В. 83. ухвалено просити пп. делеґатів застановити ся над слідуючими точками:

1. Піддержуєм всі проекти від. 136 в цілости і четвертий проект від. 121 (гляди ч. 23 стор. 4 і ч. 22 стор. 3).

Уважаєм за річ хосенну, щоб в орґані Р. Н. С. адресар і місячні касові справозданя Сестрицтв мали осібну рубрику, тогди скорше люди пізнають, як наше жіноцтво в Амер. розуміє ся на орґанізаціях, а і жени може чого з сего навчать ся.

3. Жадаєм, щоби такі відділи, в котрих нема мужчин не називано брацтвами, а лише Сестрицтвами.

4. Жадаєм, щоби викреслено зі статутів Р. Н. С. такі дивні імена, як: „Little Russian" і Russo-Oukrainian §405. і най остане по правді „Ukrainian".

5. Щоби Свобода і дальше друкувала ся такою правдиво рускою правописею, як до тепер.

Carnegie, Pa. June 7 1908.
Н. Мосцівска скр.
А. Даньковска пр.
П. Вовк кас.
К. Дудусь
Н. Максимович

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧИТ. ПРОСЬВІТА В Mc. Kees ROCK, PA.

Загальні збори читальні „Просьвіта" відбули ся дня 24 мая 1908. в Mc. Kees Rocks, Pa. По вечірни війшлось до салї церковної до 80 осіб. П. Анд. Гальчак отворив збори короткою промовою, відтак подав стан читальні від єї заложеня аж по днесь, представляючи як гарно процьвітає наша читальня в користь осьвіти.

Відтак забрав голос п. С. Йосипів, — вспімнув, яке горе не просьвіченому чоловікови, котрий не знає як упимнути ся о свої права, і сам не знає що він е. З правдивим посьвяченєм велі і будуть наші провідники українського руху борбу за кращу долю нашого народу, віддають свое здоровле, ба навіть пере плачують своїм житєм, в надії, що труд їх не пропаде. І плоди тої роботи справді великі, але й робота се як би начинаєсь. Наш нарід і до сего часу не з'орґанізований бродить в пітьмі і не має сили обоoронити ся від своїх ворогів, що тиснуть его з усіх боків. Тому треба нам горнутись до просьвіти, много читати, несьвідомих поучати, боротись з правдивим козацким завзятєм, а мусим ворогів побороти.

О. Ротко вспімнув, як тяжко приходить нашому мужикови просьвічатись в старім краю, де на всьо потреба дозволу, а тут маєм свободу а не уміем в неї користати. Коли о. А. Ротко скінчив, приступлено до вибору нового уряду, і вибрано уряд читальні як слідує:

п.п. С. Йосипів предсідатель, Й. Рейда заступник предсідателя, Т. Сушиньский секретар, И. Фал зас. секретаря, А. Гальчак бібльот. П. Карпиневич заст. бібльот. Е. Бодак касієр, п-а А. Евусяк зас. Касієра.

До виділу вибрані: п. И. Секула і п. Рідош.

Опісля п. С. Й. заохотив присутних і взивав: хто еще не вписаний в члени, щоби ані оден не віставсь ся по заді. На сей завив вписалось 52 члени.

П. Е. Бодак, подякував всім зібраним і закінчив словами: боріть ся брата! пора просьвічуватись. — Закінчено відсьпіванем „Не пора!" і всі розійшлись домів.

за секр. Т. Сушиньский.

Микитови Хрунєви в „альбум" присьвячує Іван Радикал (за комплемент поміщений в 21 числі „Правди".

Розбрикав ся Микита Грунь — по „Відьмі" *) гуляє — хто стоїть му на заваді — рилом заганяє. — А се рило довге — досягне кождого — Хто йно тільки не належить — до хруньского роду. — Обвалає, порівнає — рівно із болотом — відтак іде так кладе ся — спічнути під плотом. — Брикай Хруню, гуляй свиня! Гуляй „боме" дурно — Но не чіпайсь до порядних людий — Калакуно!...

II.

Послухайте, що говорив — мені кум Гаврило, що Микита нині слабий — Болить го рило. — Рив неначе та безрога, — день і ніч без впину, — Аж захорів бідачиско — на опухлятину. Позбігали ся хруната — хочуть го лічити — Бо як нестане Микити — то хто буда рити? — Оден каже: до доктора як найскорше гнати — другий радить, щоби рило від'ампутовати. — Третий кричить, що робите — схаменіть ся люди! Та як рило відріжете — То чим рити буде?

АБРАГАМОВСКИИ.

*) Олифантска „Правда".

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by Ruth. Publishing & Exchange Co
Anth. Curkowskyj, editor.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мoні ордер). Money order, то є карточку ,котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший відобрати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Меморіял до п. Міністра судівництва в Австрії.

Ми, ґорожани Австрії, мешканці міста Portage la Prairie, Man., Канада зібрані на вічу дня 31 мая в числї 2000 душ, обговорювали справу забитя Мирославом Січиньским намістника Галичини, А. Потоцкого, ухвалили слїдуючу резолюцію, яку і подаемо до Вашої, Пане, відомости. А власне:

Ми вважаемо виновником кровавої драми самого ґр. А. Потоцкого, який своею політикою підтримана прівілеїв аристократиї зробив в східній Галичині стан до не знесена.

В Галичині панови живеть ся як в раю, — хлопови, як у пеклї. Край скорше виглядае на росийску ґубернію, ніж на провінцію конституцийної державп. Села переповнені жандармеріею, яка в брутальний спосіб обходить ся з народом, роблячи лиш те, що скаже дідич або шинкар. Комісари поліції задавали свободу слова. Старости, подібно царским сатрапам терроризують край. В Галичині суд і закони охороняють лиш паньских заяців. На звірів е обмежений час польованя, хлопів же стріляють і ріжуть, коли забажает ся оззвірілому жандармови.

Уряд підтримуе великих земельних обшарників; промисл в занепаді, заробітків нема, штучно збільшуеть ся ціна на землю.

Нарід домагаеть ся: „землї і волї", відібраня усіх паньских земель на користь безземельних та малоземельних. Уряд не хоче звернути на те, уваги.

Нарід домагаеть ся знищеня прівілеїв аристократиї, домагаеть ся загального права виборчого до сойму — на се намістництво галицке відповідае шахрайствами, насильствами і мордами та масакрами!

Більше віж міліон мешканців Галичини було примушених виїхати з рідного краю, тікаючи від голоду і політичної неволї.

Але усім не виїхати!

Нарід мусить себе ратувати. І коли з'явив ся Січиньский, то се лиш перша хмаринка перед бурею. Коли уряд не поспішить з радикальними реформами, себто загальне право виборче до сойму, то в Галичині вибухне революция, яку ми, з Америки, привитаемо з радостию і підтримаемо всіма своїми силами.

Що-ж до вчинку Мир. Січинського, то ми усі домагаемось тої-ж хвилї випустити его на вільну стопу, бо вважаемо его арештоване беззаконним.

За всї ті муки, які аристократи заподіяли людови, кождий з них заслужив долї свого герпта Потоцкого.

Також ми протестуемо проти іменованя намістником Бобжиньского, який є лютий ворог руського народу. Коли Потоцкий розігнав за свое жите по Америках міліон Русинів, то сей вижене решту.

Домагаемось в тій хвилї його усуненя.

Домагаемось, щоб Галичина була розділена на дві части, щоб була спинена братовбивча, шовіністична польсько-руська боротьба, бо вона лиш користна вшехпольскій кліцї.

Нарешті, домагаемось слїдства і суду над усім намістництвом і судівництвом в Галичині.

Просимо пана Міністра узяти се на увагу.

Коли-ж наші правдиві домаганя не будуть залагоджені, то ми маемо инші способи, як помочи нашим братам в галицькім пеклї і як пімститись за самих себе!

Ми, портажські Русини-робітники звертаемось до Тебе, уся Русе Американська! Зглянь ся на муки наших братів в старім краю, запротестуй величними вічами і грізними заявами, прота галицьких лайдацтв! Ходім після приміру Ірляндців, як вони ратують з Америки свій старий край! Примусьмо з Нового Сьвіта австріяцький уряд числити ся з нами. Вінніпеґ, Брендон і Портаж уже вислали свої заяви до Відня, най же здвигнеть ся уся міліонова заокеанська Русь.

Портажське Віче.
(2000 підписів).

З галицького пашалику.

Нове лайдацтво польських башибожуків. — Подвиг епископа Хомишина. Пахорон жертв в Черниховi. —

Наші краеві часописи подають таку неімовірну вість:

На анонімну денунцияцию вшехпольского хуліґана на ксьондза Юзефа Саной ци, римо катол. пробоща в Скалї з'їхав до Скали над Збручем комісар староства з Борщева, явив ся у руського пароха в Скалї, о. сов. Олександра Левицького, та завізвав о. Левицького в імени закона, щоби сей отворив йому церков, бо він (комісар) мае наказ **перевести ревізию в церкві.** І справді доконав в церкві ревізиї, **бушуючи в кождім закутку Божого храму** — не лише на хорах, в шафах, пивницях і т. д. **— але навіть на престолах** (вівтарах)!

„На запитане о. пароха, яку ціль може мати така нечувана ревізия, комісар відповів: „jest doniesienie, iż w cerkwi ma być skład bomb, browningów i t. p."

„Не треба казати, що ревізия, хоч дуже докладна не дала ніякого результату і комісар від'їхав, „перепрашаючи дуже чемно" о. пароха за „неприемність", але він „musiał spełnić swój obowiązek". В кінци **просив комісар о. пароха о захованє факту ревізиї в тайнї (!)** „dla uniknięcia skandału".

Були вже в Галичині факти масових арештовань хлопів і академиків, були безчисленні факти зневажуваня руської мови, були факти арештованя руських сьвящеників, був факт зневаженя руської процесиї і сотки тисячі инших фактів, вопіючих о вимір справедливости і кару на доптателїв закона, — але ревізиї в церкві, в церкві католицькій, бушуванє по престолах, на яких доконуеть ся найсьвятійша з Сьвятих Тайн, щей до того на основі безіменного доносу якогось-там хуліґана — того навіть у східній Галичині, ще не бувало.

А велику часть вини за сей нечуваний випадок поносять такой галицькі владики, бо вони бавлять ся в політику, видають політичні посланія, гуртують клерикальну партию, щоби ще більший роздор ввести в нашу родину — а не боронять своїх вірних, своеї Церкви перед лютими нападами ворогів. І тому ворог осьміляе ся, знае, що нікому упімнути ся за кривдою. У иньших народів церковні князї терплять разом з народом, але ідуть разом з народом, а галицькі докучають тим сьвященикам, що мають серце для народних кривд, і явно стають в ряди его найлютійших ворогів, вносячи деморалїзацію і роздор в народні маси.

Про се ясно сьвідчить послїдний виступ еп. станіславівського Д-р Гр. Хомишина.

Епископ Хомишин розіслав до всіх парохій станиславівської епархії офіцияльний обіжник в справі закладаня парохіяльних читалень і бібліотек. Як із залучених статутів виходить, мае се бути наскрізь клерикальна орґанізация, остаюча під головною управою епископа. Головою такої „парохіяльної читальнї" може бути лише парох чи завідатель парохії, а колиб місцевий парох не міг або не хотів належати до товариства або бути його головою, то голову іменуе сам епископський ординарият. Станіславівський епископ, завзявшись раз у своїй клерикальній амбіциї, стремить консеквентно до розбитя нашої національної орґанізациї. Успіхи 40-лїтної діяльности нашого великого товариства „Просьвіта", до котрої станиславівський владика не приложив ні на волос руки, не вдоволяють еп. Хомишина, якому в його личній амбіциї та фанатичнім засліпленю забаглось конче якоїсь власної, кастової орґанізациї, хочби за ціну зруйнованя дотепершних просьвітних здобутків, заснїченя цілої сіти читалень „Просьвіти", викликаня між народними масами штучних ворожнеч на церковно-клерикальнім підкладі та відверненя уваги руського народу від найжизненнійших інтересів його житя-бутя. Статути „парохіяльних читалень" виладжені фонетикою, отже кацапські парохії відкинуть їх з гори без ніякої надуми і там полишить ся читальня Качковського або коли її ще нема, то на перекір еп. Хомишинови буде певно заснована. Зате в українських громадах такі статути можуть декуди зробити свое, о скілько очевидно не стрінуть ся з опором сьвідомих людий, Тим способом вся акция еп. Хомишина звертае ся против читалень „Просьвіти" а тим самим поціляе і в само товариство „Просьвіта" та в основу нашої, національної просьвітної орґанізациї. І спитаймо: нащо се? Клерикальна орґанізация між нашим народом — як се виказуе практика — не приймесь, зате в дотеперішну просьвітну акцию внесесь замішане, розлад і знеохоту, підчас коли кацапи будуть робити без перешкоди свое і попри нашім розбитю лише скріплять ся. І сим еп. Хомишин явно підпирае найбільших ворогів нашого народа стараючи ся сим своїм виступом знищати одну з найстарших і найбільше заслужених для просьвіти і культурного піднесеня нашого народа інституций. Єго виступ виходить тим обридливійший, що товариство „Просьвіта" є чисто просьвітне товариство, яке до ніякої політики зовсім не мішае ся, до якого належать усі наші сьвященики, та якому навіть епископ перемиский Чехович висказав прилюдно тамтого року свое признане, а се найлїпший доказ, що інтереси церкви зовсім не наражені з боку сеї чисто просьвітної інституції.

І мимоволї приходять, на думку слова з „Великих Роковин" Ів. Франка:

...Що в иньших ганьби знак
Се ми приймаемо як хлїб насущний!
У иньших ренеґат; у нас добрак
У иньших підлий; у нас старшим
послушний.
У иньших скажуть просто, ясно так:
Безхарактерний; в нас лиш: простодушний.

Похорон помордованих в Черниховi.

Сіра земля вкрала в середу пополудни дня 27 го мая тіла пяти невинних жертв, пяти руських хлопів.

Від вчасного вже рана стали надтягати менші або більші гуртки селян та интеліґенциї фірами або піхотою, щоби взяти участь в сумнім похороннім обході. Села положені при шляхах, ведучих до Чернихова, мов вимерли. Хати позамикані, лиш де неде покажеть ся якась старенька бабуся і стрічае проїзших сумним зором, або появлять ся невеличкі гуртки малих дітий, в яких наляканім виді мовби інстиктовне зрозуміе ваги хвилї.

Над шляхами хмари туману, збитого ногами соток народу.

А народ йшов масами, з далеких сторін, навіть з під Зборова. Числять, що всего народу в похоронах взяло удїл 15.000.

Були представлені всі околичні села і сїльскі товариства „Січи", „Соколи", читальні. Тернопільскі Русини прибули в поважнім числї, окрім сего приїхали посли: др. Петрушевич, Остапчук і др. Бачинський. Похорон вело 16 сьвящеників, сьпівали два хори, а домовини несли жінки селянки. Убитим зложено богато вінків, - переважно тернових. Обряд похоронний почав ся під церквою.

По відправі панахиди, в якій взяло участь 16 сьвящеників, двигнув ся величавий, безмежно сумний похід серед сьпіву хору товариств української молодіжи „Громада" з Тернополя. Задля незвичайної глоти цілі гуртки участників відривають ся від походу, спішучи бічними стежками, через городи та громадскі пасовиска навпростець в сторону кладовища. Ще перед виходом походу з села зібрались в сей спосіб кількатисячні маси народу, який, вижидаючи на прихід кондукту, розставив ся на дорові, ведучій зі села на кладовище. Промови виголосили: під церквою місцевий парох о. Алексевич, а на цвинтарі о. Сьвітенький і пос. др. Бачиньский.

Похорон відбув ся в присутности всіх урядників терноп. староства, що приїхали в уніформах під проводом старости і одного урядника намістництва. Асистувало 40 жандармів і 2 ескадрони кінноти.

Підчас похорону уланьский кінь, сполоханий сьпівом вирвав ся свому їздцеви і скочив в учасників походу. Настала паніка, бо нарід в першій хвилї думав, що се початок шаржі. Лиш з трудом удало ся приверпути спокій.

З дальших жертв помер в ночи з дня 27 го на 28 го мая в тернопільскім шпитали ранений двома кулями Юрко Гасюк, проживши 37 літ.

Се е вже 6 а жертва.

І се все стало ся за **10 корон! За 10 корон 6 трупів!...** Бо рибацкий ревір, до якого належить і село Чернихів, виарендував ґраф Коритовський за цілих 10 кор., словами: десять корон!...

Питане, чи галицькі владики і тепер поспішать ся видати посланіе?...

Ювилей цїсаря Франц Йосифа.

По причині цїсарского ювилею горстка шляхти уладила 12-го с. м. у Відни так званий ювилейний похід, в якім брало удїл кількасот тисяч людий, поділених після країв та історичних подій на ріжні костюмовані ґрупи. Старий цїсар слабий і немічний боронив ся руками і ногами проти сего „обходу". Напираний однак двораками, на яких знова відповідно „впливали" усякі готельники і купці — згодив ся наконець на сю гецу. І пішли в сьому поході передовсім ріжні ґрупи народів, замешкуючих Австрію в своїх національних костюмах.

Ся забава в народову менажерію австрійську коштувала многі міліони.

Річ зовсім природна, що в сему поході не забракло і богоспасаемого пашалику, Галичини. Цілу Галичину репрезентувало в поході краківске весїле. Шляхтичі і шляхтянки поперебирані за krakusów, музики і весїльні гості (крім жида з фляшкою) взяли удїл в виставі. По сім допerва „kawalerya narodowa", — се вже була сама шляхта і їх економи.

І їхали так перед цїсарем, грали, веселили ся.

А старий погадае: Но, но... Тільки кричать, що в Галичині біда, що з народу стягають сему шкіру за податки, а то все прецінь брехня. Усїх, що тут бачу з Галичини черева пуваті, ґуби як на показ, коні аж вилискують.

І питане, чи старий цїсар доглупае ся, що все те бліхтр, брехня, облуда. Що усе те, що пересунулось перед його очима 12-го с.

м., се не Галичина, така яка вона в дійсности є, але Галичина така, якою єю хотять перед сьвітом представити, єї найбільші вороги, шкуролупи — польська шляхта.

Бо щоб дійсно предстaвити Галичину, такою, якою вона є, то не krakowskie wesele, але похорон треба було представити. Треба було там вивести хлопа і робітника, що під плотом здихає з голоду, бо цілий вік працював від досьвіта до півночи на панському, а на старість може іти жебрати! Треба було показати, як екзекутор тагне хлопови послідну подушцину з під голови за незаплачених кілька сотиків податку! Треба було показати шпитали і школи повалені, діраві, без дахів, але за се кримінали як палати. Треба було показати там також галицьку конституцію — як штучно ц. к. урядники вміють там красти в білий день, в живі очи. Треба було завести перед очи Найясьнійшого хлопскі трупи з крівавими ранами від баґнетів в грудях і кулями в плечах, гиени виборчі в мундурах австрійських урядників, урни виборчі з подвійними днами і комісарів фалшуючих вибори. І голод і нужду, неволю, кайдани і темноту, і polski stan posiadania і лихварів ссучих кров люду треба було представити сьвітови.

Се бувби доперва правдивий похід, се була-б правдива Галичина! Krakowskie wesele захотіло ся шляхті, коли цілий край неначе одна могила!

Вікторови Гладикови і его аґентови, Заворотнюкови у відповідь.

У 18 числі, з 8-го Мая 1908, „Поступа“ і Гладик і его аґент Заворотнюк вилляли ціле ведро плюгавих лайок на мене за те, що я уважаючи за неґідне моеї чести, яко щирого Русина і католика читати ординарний „Поступ“, відослав переслані числа назад у Редакцію — Сьмітник Гладиківский.

З бомами Гладиком і Заворотнюком не буду диспутовать, бо уняв бим собі чести, а згаданим ґазетярским шибрацам зробив бим честь — але подаю до прилюдної відомости всіх чесних людий мою перестороґу: „Панови горожани, честний Руский народе в Америці! Єсли шануєте свою честь-гідність, то уважайте, щобисьте єї не стратили. Скоро появить ся у вашій хаті Заворотюк, аґент від сальонової сплюювачки Поступа гоніть его від себе як собаку на всі вітри!! Мені ніхто чести не уняв, а я жию в Америці 27 літ і мене всі люди свої і чужі шанують і поважають, а такой найшов ся Гладик і Заворотюк і ті драби на мою честь напали. Від зарази, голоду, граду, огня, війни, холери і від Гладика і Заворотюка та Поступа хорони нас Господи.

Андрей Шквір.

Отвертий лист до українських патріотів в Коломиї і Чернівцях.

Як звістно американським Українцям, було оголошено в американьских і крайових часописах, що в Коломиї видали патріоти Календар дуже гарного змісту, під іменем „Запорожець“. Один з Русинів написав до них, щоби ему прислали примірник сего Календаря на показ. На се він дістав зміст і інформації що до сего Календаря та відповідь, що посилає ся лиш за готівку. Я бажав конче сего Календаря і тому вислав дня 21 січня 1907 р. з Ансонії, Конн. $1·50 на кілька примірників під адресою: Видавництво Календаря Запорожець ул. Валова в Коломиї I так жду до сего часу та нема жадної вісти. Писав другий раз, також нема нічого.

Другий подібний пан, се Микола Грабчук в Чернівцях. Бибрав я з єго оголошеня книжок за $3·50 і післав тую суму на книжки з Провіденс дня 6 листопада 1907 р. Так само жду до нині на ті книжки. Писавем другий запит і також нічо не відповідає. Сею дорогою запитуюсь тих патріотів, що вони властиво гадають?

Гринько Мостовий
4 Tallman St.
Providence, R. J.

В місцю Маю 1908 р. приступили слідуючі члени до Р. Н. Союза.

Бр. Пресв. Богородиці в Chicago, Ill.

в. 125. Олійник Михаіл
Лабант Анна
Колічко Теодозія
Матушівска Анна
Медвідь Марія
Бяц Анна
Гвоздяк Марта
Ева Цепкий
Полотнянка Анна
Винярска Марія
Вакулїньска Катерина
Жидовска Зофія
Гарварик Елисавета
Квік Марія

Братство Сьв. Василія в Perth Amboy, N. J.

в. 168. Клебаньский Михайло
Галата Григорій
Попик Стах
Хіцяк Петро
Белнів Михайло
Кваснїця Григорій
Попаца Іван
Могила Стефан
Дзюбатий Іван
Хіцак Дмитро
Біляк Кондрат
Галата Теодор
Награбний Тимко
Маслей Григорий
Дзюбатий Василь
Торбин Стефан
Космина Андрей

Тов. Імени Богдана Хмельницкого в St. Louis, Mo.

в. 179. Опалиньский Стефан
Опалиньский Василь
Опалиньский Дмитро
Колодій Теодор
Павліш Петро
Гірчак Стефан
о. Захарко Іоан
Бартіш Василь
Щурик Ілько
Івасько Василь
Гармич Стефан
Лисїньский Іван
Платок Семен
Гатлан Іван
Пек Іван

в. 1. Бобам Василь
Баран Адам
Терефенко Йосиф
Глива Яким
Мартин Франк мол.
Крисцюк Семен
Оліщак Лука
Кореньовский Павло
Ковальчик Кость

в. 2. Комариньский Петро
Кепко Іван
Колодій Василь
Мудра Ольга (дит.)
Маслей Іван

в. 3. Годомский Никола

в. 4. Пелько Петро
Гловацкий Іван
Тарбай Марко
Ріжко Тико
Жарский Михайло

в. 6. Кричфалуші В. Івану
Молнер В. Білявин
Стойка Іван Петрик
Сивани Михаїл
Келеманик В. Янків
Яким Лука Луків
Стефаник Андрей

в. 7. Юсек Данило
Кравчук Стефан
Ковик Кость
Сеник Федор
Мощак Петро
Федорович Антін
Войтовяк Михайло
Кріль Іван
Хрищ Григорій
Режник Миколай
Томко Антін
Филь Дмитро
Палїй Лука

в. 8. Басараба Андрей

в. 9. Лобас Дмитро
Процачин Стефан
Кравчик Андрей
Ковач Марґарн (дит.)

в. 11. Демянович Текля (дит.)

в. 12. Підсадочний Юрий
Феш Стефан

в. 13. Вовк Марія
Кеценюк Захарій

в. 14. Копча Александар
Губяк Семен
Небесник Петро
Демко Стефан
Мосуряк Стефан (дит.)
" Антін "

в. 16. Піпа Іван
о. Поляньский Стефан

в. 17. Савочка Іван
Дучка Йосиф
Сенько Лукач

в. 18. Турчик Данько
Ваньцак Михайло
Телеп Яцко
Адамович Юлїан
Филь Юлія
Карляк Сидор

в. 19. Свала Петро
Біляк Тимко

в. 20. Пішечко Іван
Федірко Василь

в. 27. Адамович Терептій
Турок Андрей (дит)

в. 28. Малиняк Гнат
Шийка Федор
Трояновский Матій
Робак Яким
Заколюк Максим
Малинчак Іван
Роман Адам
Карпаух Іван
Міщишин Антін
Цапайка Никола
Гевко Тимко
Крисак Андрей
Сохиня Йосиф
Демчук Петро

в. 33. Бомба Демко
Грабар Яків
Процанин Юлія (дит.)

в. 34. Мисливий Сидор

в. 35. Лопушаньский Никола

в. 37. Сорока Николай

в. 38. Мельник Галакій
Замовяк Кость
Кащак Стефан

в. 39. Корко Михайло

в. 40. Милик Юрий

в. 42. Пеляк Теодор
Богнович Мефтод
Онуда Олена (дит.)
Онуда Іван

в. 43. Павлик Андрей

в. 44. Соханьский Іван

в. 46. Боґуский Стефан
Карасіньский Антін
Бойчук Андрей
Павляк Петро (дит.)
Ґвоздь Роман

в. 47. Черний Михайло
Гищак Теодор
Вроновский Бенедик
Боберский Петро
Вуйцік Михайло

в. 48. Фрищко Василь
Женьчак Петро
Пертко Федор
Костишак Іван
Нейстер Михайло
Трояновска Анеля (дит.)
Сенько Стефан "
Трояновска Марія "

в. 49. Федень Йосиф
Фушкевич Людвік
Кормусь Михайло

в. 53. Ручка А. Кульчицкий д.
" П. Кульчицкий д.
" В. Кульчицкий д.
Сас Іван (дит.)

в. 55. Сущик Ілько

в. 57. о. Бартош Еміліян
Матвієвич Іван

в. 58. Филь Николай
Цап Юрий

в. 61. Михайлик Юрій
Опдечка Андрей Петрик

в. 65. Фарбаниць Михайло
Курдига Іван
Варенко Іван
Гавраняк Дмитро
Курява Стефан

в. 66. Адамчак Александра

в. 67. Сенько Анна (дит.)
Синявский Михайло дит.
" Василь "
Копій Марія (дит.)
" Андрей "
Колодій Іван
Шайняк Іван

в. 70. Семусь Григорій
Кульчицкий Іван
Степан Василь
Чайка Онуфрей
Хоміньский Іван
Маґура Йосиф
Жук Андрей
Вдовицкий Іван
Букса Іван
Кохман Михайло
Ядловский Еміль
Хвалик Василь
Хоміньска Марія (дит.)

м. 71. Беля Юстин

в. 72. Сивулич Андрей
Кульматицкий Михаїл
Рудавский Іван

в. 75. Маценьчак Дмитро
Костка Кирило

в. 77. Пилипець Петро
Смук Стефан
Яцейко Йосиф

в. 78. Міковалайляк Іван
Талпаш Петро
Клепчук Антін
Мельник Роман
Кивоцкий Онуфрей

в. 80. Физавка Казимир
Бобик Гнат
Іваниця Федор

в. 82. Федак Михайло

в. 84. Парця Михайло

в. 85. Шараварко Онуфрей
Фриш Никола (мол.)
Федю Іван
Гопей Варвара
Байорек Войтіх
Кодур Григорий
Гарагуе Петро (дит.)

в. 86. Ґухняк Іван
Ґухняк Марія "
Сосницкий Іван

в. 87. Максимик Дмитро "

в. 90. Цуцірко Олекса
Споля Нестор
Пицюляк Панталемон
Кривовязий Павло

в. 91. Коцців Дмитро

в. 92. Сенько Йосиф
Стадник Матвій
Сайдель Провіп
Коцців Роман
Спалко Теодор
Малішевский Михайло
Пукіш Михайло
Коніт Станіслав

в. 94. Латушек Іван

в. 95. Ятец Петро
Питух Михайло
Бенч Іван
Питух Василь

в. 96. Петришин Михайло

в. 97. Мидрик Василь

в. 98. Гевчук Афтас
Гевчук Андрей

в. 99. Ковалишин Микита
Ковальчук Никола
Маркіза Максим
Кидрач Гринько
Гнатів Ігнатий
Яків Іван
Фаріян Гринько
Левицкий Олекса
Рупенталь Андрей
Годованьский Іван

в. 102. Моврик Олекса (дит.)
Бабій Борис "

в. 104. Сабот Іван "
Степас Дмитро "
Ковак Іван
Козак Василь
Яремко Никола
Федин Ілько

в. 105. Тур Василь
Миколаєвич Константин
Чочола Василь
Фата Никола

в. 106. Любачів Никола
Залїзка Стефан
Калониця Петро
Біляньский Мартин
Музика Максим

в. 107. Мочиньский Василь
Цінкевич Йосиф
Федичканич Андрей
Гладиш Дмитро

в. 108. Стефанкевич Франко
Любянецкий Іван
Заблоцкий Кость
Порада Дмитро
Жабский Павло
Яремко Лев
Прийма Павло

в. 109. Газнер Павло
Боровий Іван
Наконечний Андрей
Пеляк Іван
Барнат Йосиф

в. 112. Панько Наконечний

в. 110. Сивий Михайло
Федушка Василь
Ґреґа Федор
Циґан Федор
Цапек Іван
Денес Іван
Бабяк Михайло
Цаповчак Михайло
Циґан Михайло

в. 113. Янчишин Петро
Хлеба Василь
Филевич Дмитро
Рось Василь

в. 114. Демко Василь

в. 117. Бартніцкий Іван
Сокольский Никола
Островский Гаврило
Товпишко Василь

в. 118. Борсум Анастазія
Когут Анна

в. 121. Ґлоґовский Антін
Ґера Іван
Коштивал Іван (дит.)
Муха Марія "
Муха Йосиф "

в. 122. Ґресю Зузанна
Новак Анна
Хорват Анна
Бачік Александра
Диль Зузанна
Кишеда Марія
Матис Марія
Михалю Естовавста
Хорват Естовавста
Коштивал Марія
Єский Анна

в. 123. Назар Катерина
Урманець Юлія
Ґлух Анна
Назар Іван
Романів Василь
Швець Федор
Кармаліта Френк
Стадніцкий Дмитро
Панас Петро
Стадніцкий Гриць
Майбук Адам
Деми́в Павло
Добряньский Никола
Добряньска Марія
Михаловска Анелька
Кованюк Демко
Палевич Едвард
Палевич Марта
Гришко Розалія
Теліщак Стефан
Василик Катерина
Кирилюк Гаврило
Іванина Яким
Піндзеле Федор
Запоточний Волод. (дит.)
Михайлишин Евгенія "

в. 132. Хоціньский Михайло
Вірчок Іван

в. 133. Іванишин Андрій

в. 135. Королинчак Ілько
Двуліт Никола
Поживак Петро
Кірисяк Юрко
Макар Василь

в. 136. Бурин Павло

к. 137. Гойсан Іван
Гойсан Михайло

в. 140. Душний Гриць
Котик Семко

в. 142. Сокальский Петро

в. 144. Стефания Катерина

в. 146. Дуда Семко

в. 147. Гринчко Гринько

в. 148. Дуляк Стефан
Федина Теодор

в. 149. Ширка Августин
Козак Григорий

в. 154. Отельник Петро
Маринич Михайло
Косес Іван
Слівка Станко
Гайдучок Іван
Драґан Андрей

в. 157. Більо Теодор

в. 158. Хрунин Михайло

в. 160. Левко Василь
Петришак Савка

в. 161. Бурґер Андрей
Шалайдак Іван
Полчик Мартин
Ормезей Андрей

в. 162. Лисик Прокін
Фіняк Яцко

в. 164. Переганіч Іван
Скробицкий Станіслав
Матвишин Федор
Куртта Андрей

в. 165. Кравовский Іван
Нисвич Митро
Кох Рудольф
Руяк Йосиф
Дороцкий Йосиф
Димкович Йосиф
Щурко Йосиф

в. 169. Зибяк Гриць

в. 173. Гуцовска Анна
Чебін Анна

в. 174. Рудис Ізидор
Рудис Константин

в. 176. Ріпґер Петро

в. 178. Кароль Анна

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Бадя, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука,
91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А“ (після посмертне) $1000.00,

В разі смерти члена кляси „В“ половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „В“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єли отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатися також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках вписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство принaлежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“

Посмертні вісти.

Грозьо Антін член Р. Н. Союза від. 29 Rhone, Pa. помер 29 мая б. р. Небіщик походив з Галичини села Завадка риманівска пов. Сянок.

Бурка Теодор член Р. Н. Союза від 139 Oil City, Pa. помер 25 мая б. р. Небіщик походив з Галичини села Воробли шляхотский пов. Сянок.

Вічная память.

Рух
відділах Р. Н. Союза.

MONESSEN, PA. братство сьв. І. Хрест. від. 62 подає до відомости всім Русинам тутешним і з околиці, що Бр. принимає нових членів в місяци Юнію і Юлію до Братства без вступного, а до Союза після Статутів

Мітинґи відбувають ся в кожду 2-гу неділю по 1-шім в Церковній Гали точно о 2-ій годині пополудни.

Василь Сивик секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О. Николая від. 53 подає до відомости. що в місяцю Юнію принимає нових членів без вступного. Адреса нового секретаря звучить: Jul. Bereznickyj 725 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Ю. Бережніцкий скр.

WILKES BARRE, PA. бр сьв. О. Ник. від. 99 повідомляє всіх членів, що в місяцю червню, в першу неділю по 15 ім відбуде ся квартальний мітинґ. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари.

М. Годовань секр.

LEINSERING, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 59 повідомляє всіх членів, щоби явили ся на піврічний мітинґ дня 21-го юнія 1908. Котрий член не появить ся, буде караний після статутів.

Іван Фариняк, секр.

BROWNSVILLE, PA. Бр. сьв. П. і П. від. 6 подає всім членам до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся 28 юнія с. р. Справоздане касове. Не явивший ся член заплатить 50 цнт. кари.

Михаїл Бенца, скр.

ST. LOUIS, MO. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 14 подає до відомости всім членам, що квартальний мітинґ відбуде ся 21. Юнія с. р. в церковній гали. Початок о 1-ій годині по полудни. Неявивший ся член заплатить 25 цнт. кари.

Михаїл Риджик, пред,
Стефан Макара, секр.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроює Бр. сьв. Йоана Хрестителя, від. 76 в Ньюарк, Н. Джа на дохід Братства. Баль відбуде ся на 25 Юнія 1908, в четвер на гали в Плікайтиса 103 Jackson Str. Початок о 5-ій годині по полудни.

Запрашаємо всіх Русинів і Русинок місцевих і з околиці. Вступ 25 цнт. За добру забаву ручить

24 25 КОМІТЕТ.

McADOO, PA. бр. Покр. Пресв. Богородиці від. 7. повідомляє, що піврічний мітинґ буде дня 21 Юнія в гали церковній. На той мітинґ кождий член має ся явити, бо в противнім разі чекає его кара після статутів.

А. Катітула пред.
П. Руфун секр.

HOLYOKE, MASS. бр. св. Ів. Хрест. від. 52 дає до відома усім членам що дня 21 с. м. відбудесь півричний мітинґ в Hibernian Hall, на котрий кождий член безуслонно має явити ся точно о годині 1-шій по обіді..

М. Беля предс.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукування знакомих, оголошення балів, представлень, сходин і т. п. друкуєм в "Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ТЕАТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

„Знїмчений Юрко“ відбуде ся дня 4-го юлїя в Columbia Гали в McAdoo, Pa. Заходом Руского Аматорского Кружка в Мк Аду.

ОСОБИ:

Чорновус. господар	п. С Поступак
Доця, его жінка	п-ї А. Шквір
Юрко знїмчений. їх син	п. А. Капитула
Елена, сестра Юрка	п-ї М. Баволюк
Реєнтий	п. С. Радчук
Вислужений жовнїр	п. І. Барнасович
Війт	п. Н. Режнїк
Циган	п. П. Шерст
Семен	п. С. Кравчук
Радний	п. В. Лизун

ЧАСТЬ II.

1. Деклямація — п. С. Поступак.
2. „Соколи, Соколи“ — хор.
3. Деклямація — п-ї А. Шквір.
4. „Вчера в лугах я гуляла“ — хор.
5. Деклямація — п. А. Капитула
6. „Над Галичем ясна зоря“ — хор.
7. Деклямація — п-ї А. Мацко.
8. Хор: „Ще не вмерла Україна“.

Початок о год. 7-ій вечером. Запрашае на се представлене усіх Русинів і Русинок з міста і околиці.

Комітет.

ПРОҐРАМА
дитячого концерту з представленем театральним:
СЬВ. НИКОЛАЙ НА РУСИ
в гр. кат. парохиї з Шенандоа, Па дня 3 і 5-го Юлїя 1908 р.

1. Вступне слово..........о. Левицкий
2. Сей день, псалом Бортняньского, Хор мішаний
3. Рідне руске слово (декл.) Мих. Ярома
4. Родимий краю (дует) Мих. Ярома і Анна Шубяк
5. Русин же я Русин......Теодор Цупяк
6. Щасть нам Боже.......Хор мішаний
7. Зазуленька (декл.)..... Анна Шубяк
8. Сьв. Николай на Руси.
9. До труда (декл.) ......Мария Сенко
10. Чого нам треба............А. Моров
11. Щевай пятико (декл.)...Гр. Демчко
12. Многолїтствіе.........Хор мішаний

Початок о годині 7 і пів вечером в гали церковний. 24-25

ДЕ Є

Петро Блажиєвский, походить з Росиї села Чеходів, губернія Волиньска. Перебуває в Поцвілі, Па. Єго родичі прислали єму гроші в сумі 72 долярів з краю. Хтоб знав о нім або він сам. най зголосить ся на адресу:

John Promowicz 24-25
330 Centre Str. Pottsville, Pa.

ДЕ Є

Василь Федчишин, з села Заланів повіт Рогатин. Два роки як виїхав до Америки і позістав в Ню Йорку. Хтоб о нім знав, або він сам нехай зголосить ся на адресу:

Василь Кучмій
8 Casuell Cort,
Rochester, N. Y.

ДЕ Є

Анна Ярош з Козяр, повіт Збараж, Галичина. Пошукує єї брат. Хтоби о ній знав, або вона сама зволить зголосити ся на адресу:

Tomasz Yanosz
Box 68 Cliffwood N. J.

ДЕ Є

Муж мій, Феліко Ліпінский. Утік в минувшім році від мене (1 марта) віставляючи мене без жадних средств. Числив 22 літ, родом зі Львова, з Галичини. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся під адресою:

Анна Ліпінська
319 E. Houston Str.
New York, City.

ВАЖНЕ!

Церков гр. кат. сьв. о. Николая в Форд Сіті Па. має з нов свого сталого сьвященника Просить ся всіх Братів наших з околичних плейсів звертати ся в всіх духовних потребах на адресу:

Rev. Alexander Pawlak
Fort City Pa, Box 2.

ІСПИТОВАНИЙ ДЯК пошукує посади. Викаже ся добрими сьвідоцтвами.

John Huculak
20 Amherst Str.
Manchester, N. H. 23 25

ПОТРІБНО ДЯКА

з Угорщини. Услівя: гарний голос. Зголошувати ся до:
Rev. A. V. Kaminsky
98 Belmont Ave. Newark, N. J.

Січиньский!

Картки і листовий папір з портретом Січиньского местника кривд українського народу замовляйте у

A. Buchak
252 Broome St. New York City.

Штука 3 цнт. 12 шт. 30 цнт. менше як 12 шт. не висилаю. Дохід призначений на хлопский фонд.

Дісталисьмо з Москви сьвіжу посилку:

Чай Боткина і Синів,

в ¼, ½ і 1 фунтових пачках в ціні по $2.00 за фунт. Правдивий російський чай, найлїпшої якости, оригінально опакований по 50 цнт. за фунт. Обстелюнки на $1.00 і висше доставляють ся нами до хати.

E. Kohan
Old Japan Tea Store
2980 Third Ave., Bronx
New York.

Не купуйте фарми, доки не порадитесь нас.

Маємо на продаж:

1. 110 AKPIB коло Saratoga Springs, N. Y. 40 акрів орного поля і 70 ліса з будинками, котрих дахи потрібують направи. Ціна 600 долярів готівкою, або 300 з гори і 400 на сплату.
2. 300 AKPIB в Верджені, недалеко Річмонд, з того 40 орного поля, офенсованаго; пасовиско на 100 штук худоби; ліс; сад; хата з 4 комнат, стайня, шопа; миля від школи і стору. Ціна 700 з гори і 1000 на сплату
3. 177 AKPIB недалеко Ричмонд, Верджинїя. 35 орного поля, ліс, пасовиско, ліс зі 100 дерев, хата з 6 комнат, стайня, курник, шопа. Ціна 400 готівкою і 900 на сплату.

Кромі повисших фарм маємо на продаж тисячі других в 16 стейтах Злучених Держав.

Єсли котра з оголошених фарм подобаєсь Вам, сейчас напишіть, коли хочете поїхати фарму оглянути, бо ми мусимо бодай 6 день наперед повідомити нашого аґента, щоби Вас стрітив на дипі і фарму Вам показав.

Що тижня сголошуємо нові фарми.

JNO J. ARDAN
Purcell House. WILMINGTON, N. C.

Народне віче в Скрентон, Па.

По москвофільско-мадяроньскім вічу а властиво „конґресі духовнім“ дня 23 мая 1908 р., яке мало на цили понизити руського Епископа в Америці перед конвенцією „Соединенія“, щоби заслїпити там очи делеґатам і дальше панувати кільком чорносотенцям в Соединенію — рішили скрентонські Русини скликати народне віче і запротестувати против тах лайдацтв які діють ся на американьскій Руси.

Віче назначено на 9 с. м. о 6½ год. вечером. По причині великого дощу не розпочалось однак в означенім часі але доперва о год. 8½. Помимо непогоди прибуло народу до пятьох сотен. Зі запрошених сьвящеників прибули о. Дмитрів з Northampton, Pa. о. Пристай з Mc. Adoo, Pa. і о. Гривнак з Olyphant, Pa. Угорскі сьвященники не прибули мимо запрошена а о. Ладомирский не був навіть ласкав на наше запрошене відповісти. Прибув на віче також хор читальні з Taylor, Pa. під проводом д. Збудовского і відсьпівав кілька гарних пісень так перед вічем як і по вічу.

Віче отворив председатель комітету галицьких Русинів д. гр. Мрикало і приступлено до вибору президиї. Предсідателем вістав вибраний одноголосно д. Петро Кірилюк а секретарем д. Василь Гришко.

Председатель зазначивши в кількох словах ціль віча і его вагу уділив голосу Вп. о. Пристайови. Сей в більш як одногодиннїй своїй хороший, простій, ясній, для кождого зрозумілій промові виказав та представив народови невідрадні відносини наші на американьскій Руси, а відтак виказав підлу роботу „чорної сотні“ та причину за для якої деякі безличні люди, не винимаючи і сьвященників, виступають против нашого Епископа. Се не були голословні фрази але кождий вискав був так уарґументований, що в правдивість слів мусів кождий повірити навіть і Угорщани, котрі були збаламучені такими Яцковичами, Шепеляками, Лежиньскими і иньшими. По сім забрав голос Вп. о. Дмитрів та доповнив попередну промову і щоби віче зробити оживленим давав поясненя в ріжних справах про котрі питались вічевики.

По сім д. Югас представив справу скрентонської парохії. На се відповіли оба висше згадані сьвященники завзиваючи нарід до згоди, до єдности, до мирного житя, звертаючи увагу, на клич „в єдности сила“, пригадуючи, що не повинні ми звертати уваги на границю котра ділить Русинів угорських від галицьких а повиннісьмо памятати, що ми діти одної матери Руси, що ми всі братя во Христї тож і провини повинніcьмо прощати як прощає брат братови.

Нам потреба подати братови свому руку до згоди а коли б він еї відкинув то наша совість буде чиста а гріх спаде на него.

Ідучи за покликом сих Вп. отців нарід охотно згодив ся на се і за пропозицєю о. Дмитрова вибрано комітет до котрого увійшли: Запоточний Йосиф, Ґрущеляк Василь, Югас Михайло, Гойдич Василь і Мрикало Григорій. Сей комітет має удатись до уряду парохіяльного і предкладаючи свої бажаня дати почин до згоди.

З тої причини, щоби між народом неходили ріжні мильні поговірки та щоб неприйшло до якихсь непорозумінь постановлено, щоби до сего часу док віднесини в парохії не улагодять ся, в всяких справах і потребах духовних нарід відносив ся до комітету а властиво до предсідателя того комітету д. Михайла Югаса а сей буде вести пертрактациї зі сьвященником.

Не бракло на вічу і чорносотенних висланників. І оден з таких, старенький та глупенький хотів конче викликати бучу, а не знаючи в який спосіб почати, питав, що ми властиво є? Чи католики, чи кафтолики? Вп. о. Пристай дав ему на се, як сам сказав, вдоволяючу розправу і старенький сваток пішов дальше закроплювати свою хрунївську душу.

Предсідатель дякуючи Вп. отцям за прибуте на віче та хорови з Taylor за се, що і в непогідний час прибули та дали спромогу потїшитись нам усїм нашими милими — гармонійними піснями — в зазизом до лучности та постояня за свою св. справу, за свою народність, замкнув віче.

З соток грудей рознеслись тепер наші милозвучні гимни: „Ще не вмерла Україна“, „Не пора, не пора“, а могучі звуки їх добирались до глубини душі кождого присутного та вибивали незатерте пятно і мов струя електрична зворушували кождого.

Признане належить і народови за се, що мимо зливного дощу явив ся так чисельно на вічу як рівнож що своїм поведенем я і заінтересованем дав доказ, що понав добре вагу ціль віча, як рівнож дав запоруку, що і на дальше справа так церковна я і народна не буде ему обоятна та що зуміє постояти за свій обряд, за свого Епископа та за свою народність. Коли так станесь, сьміло не звертаючи очей до землї, будем могли ворогам своїм сказати: „Правда все горою“.

При кінци звернусь еще раз до всіх галицких Русинів з просьбою, щоби у всяких справах звертались до вибраного комітету. Нехай не буде вільно нікому від сего відтягнутись. Покажім, що ми на вільній земли Вашінґтона потрафимо, з'уміємо утримати в своїх рядах карність та що більше і солідарність. Нехай кличем нашим буде: „Хто не з нами — против нас“.

Українець.

Сьміх і сльози

або

„Вавилоньске стовпотворение“ в Скрентон, Па.

(Конець.)

Ґаспадін Угрин репетуе.

Зявляеть ся на сцені Угрин й відразу по своему звичаю яко поклонник російського кнута, починае махати пальцем до народа. Починае кричати по словацки, що він е Угорщанин й Угорці повинні бути з ним за одно. Кричав ще: „я е предсідатель нашого славного (колись то було) „Соединенія“, я проти Епископа Ортиньского, бо він не з Угорщини і робить партії. Щось кричав про Угорського Епископа й де чого богато, але без толку і за се не варто навіть оповідати. Нарешті довів до відомости народа, що буде говорити „наш славний редахтір від „Вѣстника“ ґаспадін Жаткович“.

Жаткович варить горох з капустою.

Він почав так: „Епископ Ортиньский приїхав до Америки і почав закладати свої штори (це хвальний Жаткович редактор орґана гр. кат. Соединенія так називае церкви Божі). Ортиньский е фанатик. Ортиньский без жадної власти. Він не дієцезальний Епископ, а відтак не е Владика. У нього нема жадних документів (так наші хруні брешуть! Авт.) Хто е Ортиньский? — Він е паскуда!...“

Коли се ґаспадін Жаткович сказав, то нарід захвилював ся й почав кричати до нього: „а чим ти докажеш?... де факти на твої слова?... Не бреши!...“ й т. п. На нарід Угрин з Ко. почав кричати, кажучи, що се радикали зупиняють Жатковича. Але де там взялись би радикали, коли коло дверий в „галю“ вартові стоять й впускали тілько „своїх“. Счинив ся страшенний крик, свист в галі. Жаткович кричить: „Та ви же ганьбу собі робите, що не хочете мене слухати.... Прошу о слово.,. 2 мінути... ради Бога... та ви не були, коли так, ніколи на зібранях... революція... модуляція... українці на конференції... Ви будьте щиро русскими греко-католиками...“ Але народ його не слухае, не звертае уваги на його плач та домагаеть ся, щоб хто другий говорив. „Ми прийшли сюда не одного Жатковича слухати, ми знаемо його з „Вѣстника“. Й ми чогось сюди приїхали!“ Встае молодуха Шепеляк й завдае всім ганьбу за те, що не хотять слухати ґаспадіна Жатковича. Каже, що у народа мало е деледания (??) Шепеляковн народ кричить: „сідай сомар!“ Він ще де-що своеї сьпівае, але йому знов кричать: „та сідай-же сомар, коли тобі кажуть!... Щось ще спомянув Жаткович за Філядельфію та кураторів, за 5 прц. — та й сів бідолаха й носа повісив, бо майже весь нарід його не схотів слухати.

Після „славного“ ґаспадіна Жатковича говорив якийсь Кидонь з Пассейку. Він сказав, що нарід не хоче Епископа „від востока до захода, від полудня до сходу“ — й зник. За сим Василь Мацко, молоденька особа з Угорщини. Він щось плів про Епископа та про його пакташку; певно завважував з якої шкіри і чи коштовна. Народ сим не задовольняв ся й... зняв ся знов невгомонний крик. Коли трохи втихомирилось, то встав якийсь один і почав вславляти „тройцю“: чого ви, народ, не хочете слухати ґаспадіна Луцика, ґаспадіна Жатковича та ґаспадіна Угрина, цеж „славні“ люди. Ви знаете як було ранійше, поки не було Епископа: ми сиділи тихо й тихо платили коллекту, не знаючи зовсім, куди вона й на шо йде. А тепер бачите, що робить ся! Б'г-ме, що Луцик та Жаткович, та ґаспадін Угрин не брешуть. Давайте, зробимо революцію, щоб аж загриміло в Римі!...“

Луцик сьмішить нарід.

Луцик благае нарід, щоб він був розумнійший ніж е та слухав його; забув бідолаха, що сам сказав „ми добре виховані“ (він мав рацію сказати так, бо ніхто певно на вічу не сидів стільки по криміналах за найзвичайнійшу крадіж, що він). Щось говорив про 22 на 1000 — мае бути певно, 22 москалі на 1000 українців. Потім заявив перед народом, що й він „велико мученик“ за народ в Галичині, бо й його арештовували (але тільки за крадіж і розбиване столиків) й провадили до лакопу. Далій каже: „що, може не вірите? — Бігме, що кажу правду... (в народі зняв ся сьміх). Коли нарід від сьміху втихомирив ся трохи, він і каже: „Чи ви хочете, щоб вислати до Риму протест супроти буллї, а опісля того погодитись з Епископом Ортиньским? Кажіть по правді — хочете вислати протест?!“ (Нарід весь до одного скричав: „Хочем, хочем!...)

Жатковичови така відповідь не подобалась і він лізе на перед, за ним Угрин і Глупай. Глупай ввідуеть ся у народа по словацьки: „чи ви хочете буллю?“ (Ні, не хочем! — відповів народ).

Луцик заганьбив ся, здурів зовсім і сів; Жаткович звідуеть ся у народа: „чого ми прийшли сюди?“ (Бідний „редахтір“ зовсім вийшов з глузду). Епископ покровитель 20 церков, які на нього записані. Ми твердо-руссси!? З Римом ми нічого не маем, так? (Ніхто не відповів). Ми повинні належати до православної віри....“ Почувши про московське православіе, старий сивий дід почав на ґаспадіна „редахтора“ кричати, за ним весь нарід кричить... ціле пекло здійнялось. А ґаспадін Жаткович ні в сих, ні в тих, сховав ся в куток, мов той кіт після зробленої шкоди.

Борух в майнах за лебра, а Угрин за бискупа.

Скрізь в галї нануе крик та галас... Дивлюсь.... на сцену лізе звірятко що вабить ся Борух-ізраїль. Воно й каже: „сядьте всі, то буду щось говорити, а докіль не сядете, то не буду говорити“. Дехто сідае, а більшість стоїть та галасуе. Коли троха втихомирилось, Борух з'явив ся з якимись паперцями в рученятах. Зобачивши його нарід почав кричати: „що ми будем слухати отрока — най іде до майнів“. Зняв ся знов страшенний галас... Борух сідае, встае знов, стукае ногами, руками о стіл... З'являеть ся Угрин і гримае на нарід: „чого ви не даете ні одного слова сказати Боруховн?! Ганьба вам!“ — Народ кричить: „Угрина за біскупа і буде все — ол райт!...“ Галас від сього ще більший зняв ся в гали. На сцені стоять: Угрин, Жаткович та Луцик, а Борух тимчасом згонюе свою злість на столї, бо лупить по нім невтомимо руками, мов би зважуючись розбити його на шматки. Де хто почав з галї втікати, — бо бійка була неминуча: Прихильники „наших“ баламутів кричать: „Поліцмана сюди! Поліцмана.,.“

Поки поліцман з'явив ся то наші проводирі, ґаспади баламути, бігають по сцені, не знаючи, де й подітись. Так то нарід по совісти й по правді боронить свої права й свою прадідню Сьв. Віру.

Нарешті в дверях з'явив ся й поліцман в своїй шапці і з палкою в руках.... Бідолашне „віче“, до чого дійшло, „довѣчувалось“?! Зобачивши поліцмана, наш „біскуп“ Угрин став почувати себе ліпше й вилізши з кутка, „преобразив ся“ перед народом, знявши до гори свої довгі руки; стільки замісто Мойсея та Ілії були коло нього: праворуч Луцик, а ліворуч — Борух. Борух й почав читати по тиху свое „Послѣдное Заявленіе“. Народ властиво його не слухав, а бесідували один з другим. Коли Борух запитав у народа, чи хотять мати Ортиньского за свого Епископа, то нарід кричав: „Най буде Епископ Ортинський!“ Правда і проти нього кричали, але лиш самі проводирі — баламути. З Майфильда, Па. було більше 10 чоловіків, тих що перейшли до Московського „православія“, і отже лиш вони з проводирями баламутами й кричали супроти Епископа Ортинського, а решту, майже весь нарід був прихильний до нього. Сі-ж Майфильдчане й про московське кнутославе плели на сім „вѣчу“, але нарід проганяв і не хотів їх слухати. Тим то Угрин з Ко. й не хотів попередно всього провірити повномочія делеґатів, хоча кілька раз нарід сього домагав ся. Баламутам не хотілось викинули з галї кривославних. А відтак москвофильске шахрайство само на них пімстило ся. Віче, се було ціле фіаско, невдача, неначе москаль у війні з Японом. Жалко було дивитись на проводирів: вони ж весь час навертали по тихеньку нарід до московського кривославія. а нарід так недбало відкинув від себе всі іхні заходи й заміри й уперто казав, що буде триматись того, чого тримались іхні діди та прадіди. Жалко мені проводирів — знемоглись, дістали ганьбу а все то без жадної для них користи. Утїштесь неборaки не плачте, може москаль змилосердить ся над вами, та дасть вам салдацького сухара та рубля з Миколиною головою.

Борух ще подав до відомости народа, що членами в якийсь комітет в Брадоку вибрані: Іван Угрин, М. Грицьо, М. Мацко, П. Джмура, І. Шепеляк та Войтович. Але опісля в „Правді“ я вичитав їх аж 8 й між ними Варґа, якого зовсім ніхто не вибирав). Тепер — каже Борух — обрані за якихсь членів: Іван Шміт, Борух, Вас. Фекула, Дм. Вандзіляк та Луцик. Народ звідав ся у нього „а хто-ж їх вибрав, ви самі чи що?! і цілком не звернув на се уваги. Василь Фекула, в окулярах, хотів щось казати бо виліз наперед, але народ його прогнав з' перед своїх очей. Бідний Фекула! Думав всю „премудрість“ вишкребти зі своеї голови, а тут тобі на — нарід сказав „скиду!“ Деж так кривдити такого побожного чоловічка як Фекула?! Шкода мені стало його. Борух ще прочитав свої власні телеґрами з Пассайку (3) і Луцикові від „Правди“. Правда ще одну й від Скрентона „келїграму“.

На ріках вавилоньских тамо сідохом і плакахом.

Нарід уже давно не слухав проводирів й здивованно один другого запитували, чого се їх сюди затягли Угрин з Жатковичом; хиба за для того, щоб слухати отрока Боруха, чи що? А Угрин тим часом щось невгомонно верещить, певно на вітер, від задоволення, що його обрали за біскупа. На прикінці (½6 год.) сказав він: взамуйтесь та слухайте, бо ще дуже богато е роботи, а часу маемо дуже мало... Тепер підпишіть ся що були на вічу та скиньте по кілька центів — треба заплатити за „галю“, бо я-ж з Жатковичом не буду за неї платити... А потім будем дальше кінчити „конґрес“. Почувши се, нарід ще більше почав гомоніти межи собою, потім понадівали капелюхи і „ґуд бай“ — посунули всі з галї на стріт, а звідсіля на діло й.. у свояси. Лишились в галї тільки ті, що скликали „вѣче“ й почали підписуватись разом з московськими Майфільдчанами. От така то комедія скоїлась, а ще на неї приїхав нарід з далеких сторін!...

На чім все се скінчилось то нікому не відомо В чім тут можна було бачити, що се церковно-народний „конґрес“ — то хиба з того, що нарід побачив Скрентонського поліцая. Та ба, тут були й церковні представники, духовеньство: Сьвященник Обушкевач з Simpson Pa, його дяко-учитель Гальчик, дяк учитель Юрко Павлусь з Олифанту й Пістух дякоучитель з Фор Сіті. Треба звернути увагу й на самозванних делеґатів з Філядельфії: Василя Гамавкова та І. Варґу, які прибули сюди без жадних повномочій, зо своеї охоти. Ще на сім „вѣчу“ пропонувалось вибрати делеґатів до Риму в справах буллї та Еп. Ортиньского, але нарід здивованно тільки дивив ся на сю комедію, яку утворювали проводирі, баламути народні.

Вийшло все так, як і можна було ждати: самі собі проводирі зробили „віче“, самі ставали супроти Епископа, самі й ухвалили за делеґатів до Риму: Ґаспадіна Угрина, Луцика В. Фекулу, отроків: Шепеляка та Боруха — ізраїля. Певно задумують висьвятити в Римі на дієцезального та правомочного бискупа Ґаспадіна Угрина, обраного на сім „вѣчу“. Але хто буде ладувави на кари вуголь в майнах, коли отрок Борух поїде до Риму?

Шкода, не буде лебра.

Опісля сеї комедії всі сі баламути разом з духовним вітцьом Обушкевичом і дякоучителями пішли до „Скрентон гавву“ закроплювати свої душі й помастити свої попсуті горлянки. Тут вони просьпівали „купно“ — на ріках вавилоньских сидохо й плакохом“ в Скрентон гавві, бо народ пішов з галї й не знаем на чім скінчилось“. Тільки на дипі можно було бачити повертаючий до своеї господи, здивований з сього „конґресу“ народ.

Сиділи-б подлії баламути по своїх „готелях — салюнах“ та й не мордувалиб народа, наражуючи його на втрату. Все одно, по їхньому не буде, а так буде як народ скаже, бо глас народа — глас Божий! Того ніколи не буде, щоб народ пішов до московсьої казьонної віри. Хоч лусніть баламути а нарід вас, Юди, зрадники та пявки народні не послухае, а буде триматись тої Віри, яку визнавали їх діди та прадіди і за неї кров свою проливали. Кнутославе московське нашому народови, русинови, противне — бо там місто Господа Бога, вславляють кнут расейський та цісарів зі всього сьвіта. (крім японьского). Ви о сім баламути проклятущі, ще раз переконались в Скрентоні. Народ сказав свою волю! Дріжіть неситі! Робіть ся чим скорше московськими попами, скиньте з себе вовну московську й... лишіть працьовитий нарід в покої, не баламутьте його, бо задаремно ваші турботи! А ви ґаспадіне Луцику на що так безсовістно брешете в своїй „Правді“ про скрентонське „вѣче“? Та хиба ви хоч слово правди наляпали? Я вам, ґаспадіне „радахтір“ посовітую так: живіть і пишіть по правді, то по правді й очи ваші вилізуть. На прикінці ви, ґаспадіне, нагло кажете: „що тепер на це скаже бискуп Ортинський?“ А я вам скажу за Епископа, що він плюне на вашу брехню й крутарство. Але що ви, ґаспадіне, Романе Сурмачу Луцику скажете на се питане: „Чого ви з побожним Васильом Фекулою й отроком Борухом їздили в Ню Йорк до московського біскупа, кривославного Платона та до шпига Хотовицького? Признайтесь по правді! Відповіджте, зрадники народні, чого ви їздили до московського біскупа, на яку нараду?!

Відповідайте — народ жде вашої відповіди!

Грицько Чалий.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка ....15 ц.
Ангил та пустельник і т. і. .15 ц.
Біблія велика ....2 дол.
Борба кляс і чому робітники організують ся ....15 ц
В Старім і Новім краю....25 ц
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7..15 ц
Дещо з історії. православної місії в Америці ....10 ц.
Дещо про зьвірята ....30 ц
Дві левади і т. п. С. 5. ....15 ц
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 ....15 ц.
Драгоманів ....25 ц
Еміґрант ....15 ц
Жовнір ....10 ц
Журавлі ....10 ц
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол
Житє зарібки, організації і т. п. в С ол. д жавах....15 ц
Земельне питан ....15 ц
Зуб за зуб ....10 ц
Казки про Жидів ....15 ц.
Історія Руси з образками ..10 ц
Капітал і праця ....15 ц
Книжка Рахункова ....50 ц.
Казки про Жидів ......15 цт.
Марія ....10 ц
Многострадальний народ, огляд історії україньского народу ....20 ц.
Наверненвий Грішник .....20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів ....15 ц.
Новий Завіт ....2 дол.
Образки і загадки ....10 ц.
Оповіданя ....15 ц.
Оповід. про заздрих богів.10 ц.
Про відступників від рос. православія ....10 ц.
Про нутро землі ....25 ц.
Підземні скарби ....25 ц.
Покуса ....10 ц.
Псалтир ....1 дол.
Релігійні вірованя старинних народів .... 20 ц
Розмова Поляка з Русином 10 ц
Смерть ....10 ц
Стародавні казки та оповіданя ....15 ц
Степові люде ....15 ц
Страйк ....20 ц.
Стріляй на смерть, робітнича драма...................15 ц
Товариска ворожка........15 ц.
Унія в Америці ....20 ц.
Хто з чого жиє ....15 ц.
Які то є люди на земли, з 20 образками ....50 ц
Як мужик ходив до царя правди шукати ....15 ц.
Через кордон ....15 ц.
Якої нам треба науки ......5 ц
Руско-анґлійский тлумач . 60 ц
Польско-анґлійский тлумач 60 ц
Коляди ....15 ц

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя ......2.50 дол
Хліб Души ....2.50 „
Druh Duszi ....1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) .75 ц
Молитвенник малий ...1.50 дол
Вінець ....1.50 „
Зборник ....2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторскі церковні ....10 ц
Книжочки Братскі ....10 ц
Метрики хрещеня ....3 ц.
Метрики шлюбні ....3 ц.
Метрики смерти ....3 ц
Поминик померших душ 10 ц

Пишіть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.
